

Kancelária prezidenta
Slovenskej republiky
Štefánikova 2
811 05 Bratislava

Bratislava, 27. máj 2020

Návrh na udelenia štátneho vyznamenania – in memoriam

Vážená pani prezidentka, Zuzana Čaputová,

Dovoľte mi osloviť Vás s návrhom na udelenie štátneho vyznamenania trom mladým ľuďom – Albertovi Púčikovi, Eduardovi Tesárovi a Antonovi Tunegovi, pri príležitosti 70. výročia ich násilnej popravy.

Ide o troch mladých spolužiakov z trenčianskeho gymnázia ktorí sa koncom 40-tych rokov rozhodli nevzdať občianskych slobôd dobrovoľne, ale o tieto práva s nastupujúcim režimom zápasit'. Nebáli sa čeliť riziku prenasledovania a odsúdenia. Nakoniec ako mladí, 25 roční členovia podzemného antikomunistického kresťanského hnutia obetovali aj to najcennejšie, svoj život.

Po Víťaznom februári 1948 bolo jasné, že Československo skončilo v záujmovej sfére Sovietskeho zväzu. Trojica mladých ľudí, ktorí mali život pred sebou sa s novou situáciou nechcela zmieriť. Ako členovia Bielej légie začali pripravovať presun politicky ohrozených ľudí do bezpečia v Rakúsku. Začalo sa nepravidelné vysielanie do zahraničia o situácii na Slovensku.

Anton Tunega a jeho priatelia si boli po celý čas vedomí rizika, ktoré na seba zobrali. Napriek prísnej konšpirácii bola skupina napokon prezradená jedným z ďalších spolužiakov. Všetkých troch zadržali začiatkom roku 1949. Po vykonštruovanom súdnom procese, v ktorom bolo obžalovaných spolu 62 ľudí, Bratislavský súd v Justičnom paláci rozhodol o doživotnom treste za rozvracanie socialistického štátu.

Po súde boli všetci traja deportovaní do leopoldovskej väznice. Dúfali, že príde čas, keď sa z väzenia dostanú. Rodičia Tunegovi žiadali o milosť, mama napísala aj manželke prezidenta Klementa Gottwalda. Žiadnu odpoveď však nedostala.

Prokurátorovi Antonovi Rašlovi sa to však zdalo málo. Podal odvolanie a požadoval trest absolútny. Najvyšší súd tak bez prítomnosti odsúdených zmenil prvostupňový rozsudok doživotia na trest smrti.

O treste sa dozvedeli deň pred jeho vykonaním. Vtedy sa Anton Tunega naposledy stretol so svojim otcom, ktorý chcel ponúknuť svoj život za syna. Ten na to odpovedal otcovi: „Neplačte za mnou, umieram za spravodlivú vec.“ Napokon všetci traja mladí muži boli 20. februára 1951 popravení a pochovaní na Martinskom cintoríne v Bratislave.

Smrťou sa však starosti pozostalých neskončili. Nasledovalo spoločenské odsúdenie, vylúčenie súrodencov zo škôl, mužov práce v bani. Sestra Eduarda Tesára sa nedokázala vydať, matka Antona Tunegu čelila psychickým problémom. Takto zápasili tieto rodiny o prežitie až do pádu režimu.

Odvtedy uplynulo ďalších 30 rokov. Pozostalí dostali možnosť presunúť telá svojich synov z cintorína z Bratislavy domov do Trenčína. Na gymnáziu pribudla tabuľa pripomínajúca odvahu týchto mladých ľudí. Vznikla nadácia, ktorej cieľom je inšpirovať ich odkazom ďalšie generácie.

Sme presvedčení, že viac ako kedykoľvek predtým je dnes potrebné pomenovať a prezentovať vzory statočnosti, rozvahy a ochoty zápasiť o demokraciu a slobodu. Keďže vieme, že nie je samozrejmosťou. Aj preto sa na Vás, pani prezidentka obraciame s návrhom oceniť spomínaných troch mladých ľudí vyznamenaním in-memoriam. Upozorniť tak na príbeh, históriu, poďakovať žijúcim príbuzným.

V prípade ďalších otázok kontaktujte prosím nášho správcu, Mareka Degra cez email marek.degro@tunega.sk alebo telefonicky 908 334 344.

Ďakujeme pekne za odpoveď!

S pozdravom a úctou,

Ján Figel'
Predseda správnej rady